

Акмеологічні та аксіологічні пріоритети освіти (реферативний огляд видань за період 2006 – 2013 рр.)

*Укладач: Кропочева Н. М., м. н. с. відділу
наукової реферативної інформації*

Сутність та особливості формування акмеологічного та аксіологічного підходів в едукативному просторі сучасної системи освіти

Висвітлено наступні інноваційні тенденції у царині акмеологічних та аксіологічних орієнтирів розвитку системи освіти, в основі яких є місце термінологічному різномайттю конструктів та концептів, походження яких – у витоках стародавньої грецької філософії, зокрема «акме» – в досягненні фізіологічного та психологічного піку розвитку (40 років). При вивченні філософських концепцій Стародавньої Греції викладачі філософії, як правило, завжди підкреслювали, що акме життя того чи іншого філософа припадало на певні роки його життя. Акмеологічний підхід у даний час є одним із прогресивних і перспективних для трансформації змістових акцентів сучасної освіти. Акмеологія істотно змінює акценти у сфері професійної підготовки фахівців, створенні й управлінні навчально-виховним процесом школи. Аксіологія, в перекладі з давньогрецької мови – цінність – та logos – наука про цінності, учення про природу духовних, моральних, естетичних та інших цінностей, їх зв'язок між собою, із соціальними, культурними чинниками та особистістю людини. В психолого-педагогічному сенсі це наука про цінності освіти, в яких представлено систему значень, принципів, канонів, ідеалів, що регулюють взаємодію в освітній сфері і формують компонент відносин у структурі особистості. Актуальність вибору теми обумовлена особливим інтересом у педагогіці й методиці до проблеми пошуку оптимальних, найбільш ефективних технологій, що впливають на якість освіти, оскільки все більш явною стає неспроможність традиційної освітньої системи відповідати новим соціокультурним та економічним умовам. Акцентовано увагу на наступних напрямках дослідження: ефективність акметехнологій, створення акмеологічних моделей інноваційних педагогічних технологій, розглянуто формування й розвиток акмеологічної культури учнів, шляхи підвищення якості освіти в акмеологічному контексті, організація акмеологічної школи та впровадження перспективних акметехнологій. При підготовці огляду було використано матеріали за період 2009 -2013 років із загальнодержавної реферативної бази даних «Україніка наукова» та реферативної галузевої бази даних Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. О. Сухомлинського.

Акмеологічні аспекти підготовки майбутніх фахівців / В. Гладкова // Збірник наукових праць. – 2010. – № 2. – С. 144-147. – Бібліогр.: 6 назв. – укр.

Розкрито суть та основні аспекти акмеології. Запропоновано порядок опанування методикою психолого-акмеологічного проектування в процесі професійного становлення майбутнього фахівця.

Акмеологічні засади формування професійної компетентності викладача вищого навчального закладу / О. Б. Проценко // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогіка. – № 6/ – 2011. – С. 295-303. – Бібліогр.: 12 назв. – укр.

Розкрито акмеологічні засади формування професійної компетентності викладача вищого навчального закладу в умовах магістратури. Визначено поняття «професіоналізм», «професійна компетентність» з позицій акмеології, узагальнено критерії та рівні розвитку професіоналізму викладача вищого навчального закладу.

Акмеологические основы профессионально-личностного развития менеджера методической службы последипломного образования / Г. С. Данилова // – 12. Методологические и методические проблемы. Выпуск 18 / Под редакцией Н. В. Кузьминой. – Спб.: Изд-во НУ «Центр педагогических исследований», 2012. – 152 с.

Запропоновано авторське бачення проблеми професійно-особистісного розвитку менеджера методичної служби системи післядипломної освіти. Проаналізовано особливості впровадження акмеологічної моделі менеджера методичної служби. Обґрунтовано необхідність оптимізації ролі методиста в едукативному просторі України.

Акмеологічна школа: нова якість освіти / Г. Данилова // Освіта і управління. – 2009 р. – № 2. – С. 96-108. – Бібліогр.: 22 назв. – укр.

Представлено модель школи майбутнього, утвореної на засадах нової інтегральної філософсько-психолого-педагогічної галузі наукових знань - акмеології освіти (АО), яка досліджує умови досягнення високої якості освітніх систем. Аргументовано необхідність нових освітніх парадигм в Україні в умовах глобалізації світового суспільства. Викладено актуальність появи шкільної акмеології (ША), її завдання, умови та етапи створення. Надано дефініції понять акмеології, акмеології освіти, шкільної акмеології та акмеологічних технологій. Наведено схему акмеологічної моделі цілісного розвитку людини в процесі навчання, мета якого - цілісний і стійкий розвиток людини, відродження національної самосвідомості на засадах оволодіння багатством культурно-історичної спадщини України та всього людства. Розкрито поняття «зрілість» як інтегральної якості розвитку людини на кожному віковому етапі та чотири ступені результативності цілісного розвитку школяра. Наголошено, що АШ - не новий тип чи статус

школи, це її новий рівень розвитку, який повинен допомагати вивести країну з кризи через виховання та навчання.

Акмеологічні засади розвитку професійно-методичної компетентності вчителя-словесника в системі післядипломної освіти: теоретичний аспект / В. Шуляр // Післядиплом. освіта в Україні. – 2010. – N 2. – С. 91-93. – Бібліогр.: 15 назв. – укр.

Обговорено спектр дефініцій поняття "компетентність" у професійно-методичній діяльності вчителя-словесника з позицій акмеології. З'ясовано акмеологічні основи успіху на шляху професійного зростання вчителя літератури.

Акмеологічний підхід у теорії й практиці вищої педагогічної освіти України, Білорусі, Росії (порівняльний аналіз): автореф. дис... д-ра пед. наук / В. М. Вакуленко; Луган. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2008.– 44 с.– укр.

Досліджено історію виникнення та розвитку акмеологічних ідей в українській, білоруській та російській педагогічній теорії та практиці. Розкрито сутність та особливості впровадження акмеологічного підходу в процес професійної підготовки педагога. Зроблено порівняльний аналіз програм розвитку педагогічної освіти, виявлено спільні та відмінні риси в системах підготовки педагогів й освітніх стандартах України, Росії, Білорусі у структурному та змістовому аспектах. Проведено порівняльне дослідження структурних і функціональних компонентів професійної готовності майбутніх педагогів до продуктивної діяльності. Розроблено концепцію реалізації акмеологічного підходу у вищій педагогічній освіті (АПВПО), на базі якої шляхом теоретичного моделювання розроблено концептуальну модель продуктивної педагогічної діяльності. З урахуванням виявлених порівняльних характеристик обґрунтовано шляхи впровадження акмеологічного підходу в теорію та практику вищої педагогічної освіти України з метою удосконалення та підвищення якості професійної підготовки майбутніх вчителів.

Акмеологічний підхід як умова підвищення якості освіти / Р. Попелюшко // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2010.– N 3.– С. 60-68.– Бібліогр.: 7 назв. – укр.

З метою підвищення якості навчання актуалізовано акмеологічний підхід у навчально-виховному й управлінському процесі загальноосвітньої школи та показано взаємозв'язок і взаємопроникнення понять "акмеологія" і "якість освіти". Узагальнено теоретичні матеріали із зазначеної теми, показано можливості їх використання в практиці загальноосвітньої школи та перспективи подальшого вивчення поняття "якість освіти". Надано оцінку роботи загальноосвітньої школи з позицій акмеологічного підходу та визначено можливі перспективи вдосконалення діяльності освітньої установи. Розглянуто й охарактеризовано основні ознаки акмеологічної

позиції учня в навчальному процесі та умови її формування і розвитку. Приділено увагу структурі акмеологічних технологій. Зроблено висновок, що застосування акмеологічних принципів як складової частини навчально-виховного процесу та керування школою дозволяє запропонувати всім суб'єктам освіти нові моделі взаємодії та кінцевого результату діяльності школяра.

Акмеологія – наука XXI століття: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., 17 – 18 лют. 2011 р., Київ / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Укр. акад. акмеол. наук / Ред.: В. О. Огнев'юк. – К., 2011. – 229 с. – укр.

Розглянуто питання розвитку в освіті ВНЗ акме-компетентнісного потенціалу майбутнього фахівця. Розкрито сутність, зміст і структуру педагогічного професіоналізму як акмеологічної категорії, акмеологічні засади професійного становлення викладачів педагогіки та методики початкової освіти, підготовки керівників навчальних закладів (НЗ) до впровадження освітніх інновацій. Викладено акмеологічні підходи до визначення сутності педагогічної обдарованості, вивчення психологічної компетентності керівників загальноосвітніх НЗ щодо подолання професійних криз. Висвітлено досвід і перспективи та передумови розвитку акмеологічного середовища для підготовки педагога-професіонала. Описано акмеологічні технології особистісно-професійного зростання майбутніх психологів. Визначено шляхи підвищення акмеологічної спрямованості професійної підготовки студентів-магістрантів. Проаналізовано досвід впровадження акмеологічних ідей у педагогічну практику.

Акмеологія та аксіологія – нові пріоритети освіти / Л. О. Бондаренко, О. Ф. Савін // Педагогічний вісник. – 2010. – № 2. – С. 22 – 24. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.

Представлено акмеологічний та аксіологічний підходи у розвитку особистості та значення аксіології виховання. Дано дефініцію феномену «акмеологія освіти», що розуміється як спрямованість суспільства, освітніх органів, педагогічної громадськості на створення умов та досягнення вершин розвитку всіх учасників освітнього процесу та «аксіології виховання» як орієнтації на цінності, що сприяють задоволенню потреб людини та відповідають особистим запитам і нормам у певній історичній та життєвій ситуації. Наголошено, що аксіологія - це складова формування і розвитку гуманістичних якостей особистості, зокрема, тих, що визначають змістовий аспект спрямованості особи, різні форми вираження орієнтацій, ставлення до себе, до світу, до інших людей. Зазначено пріоритетність розвитку структурованої акмеологічної наукової школи та діяльність кафедр послідовників аксіології виховання в країнах СНГ. Аргументовано, що введення понять «акмеологія», «аксіологія» освіти, виховання, особи - дає чіткі орієнтири і цілепокладання на новітні суспільні виклики в освітній галузі - орієнтацію на особистість, гуманістичні цінності, освіту протягом усього життя.

Акмеологія: сутність, становлення, практичне втілення / Г. С. Данилова // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 1. – С. 90-98. – Бібліогр.: 16 назв. – укр.

Розглянуто нову міждисциплінарну галузь знань у системі наук про людину - акмеологію. Розкрито суть акмеологічних досліджень, етапи становлення науки та її класифікацію. Висвітлено джерела та фундаментальний внесок провідних учених у її розвиток. Мотивовано потребу реалізації акмеологічного підходу в системі освіти України.

Акмеологія та діяльнісний підхід як філософсько-методологічні засади модернізації шкільної освіти / Л. Паращенко // Освіта і упр.– 2010.– 13, № 2/3.– С. 22-28. – Бібліогр.: 5 назв. – укр.

Висвітлено філософсько-методологічні засади шкільної акмеології, а саме: системно-мислєдіяльнісну методологію, засновником якої був Г. Щедровицький. Визначено варіативні моделі інноваційної школи. Окреслено сутнісні ознаки діяльнісного підходу до управління навчально-виховним процесом і принципи його запровадження для модернізації шкільної освіти. Узагальнено досвід акмепедагогіки, накопичений, зокрема в Українському гуманітарному ліцеї. Наведено опис інноваційних здобутків Київського ліцею бізнесу, зокрема створення "Загальної управлінської підготовки", спрямованої на набуття ліцеїстами ключових компетентностей; навчання мислити та діяти, використовуючи проектний підхід; надбання першого управлінського досвіду. Проаналізовано проектно-аналітичні сесії курсу "Загальна управлінська підготовка". Відзначено необхідність створення можливості для комунікації як простору розвитку рефлексії і розуміння, без яких неможливі ні управлінська підготовка та самовизначення особистості, ні акмеологічна "реалізація себе у повному обсязі своїх сил і здібностей". Наголошено, що перед вченими та дослідниками постає завдання розробити онтологічну картину та визначити об'єкт акмепедагогіки за сучасних умов.

Аксіологічні орієнтири особистості: суперечності плюралізму / В. Скотний // Молодь і ринок. – 2010 р. № 7/8. – С. 7-11. – укр.

Вміщено матеріали про те, що проблема раціонального та ірраціонального в освіті і вихованні була постійним актуалітетом упродовж усієї тривалої історії генези філософії. Зроблено висновок, що наукові, освітянські, релігійні проблеми є дуже близькими, адже всі зусилля церкви й освіти спрямовані на один об'єкт - людину у всіх її вимірах і багатоаспектності.

Аксіологічні параметри буття людини: контекст науки / Л. А. Подолянюк // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2011.– № 2. С. 9-14. – укр.

Доведено, що найбільш важливим завданням аксіології є визначення основних орієнтирів буття людини в усіх ціннісних вимірах і впливах - соціальному, світоглядному, культурному і науковому. Зазначено, що

сьогодні наявною є криза цінностей, яка виразно являє себе, зокрема, у рисах гіпертрофованого урбанізму: соціальної атомізації й наростання в людей почуття психологічної деструкції в умовах послаблення родових і сімейних зв'язків, скорочення тривалості життя міського населення, виникнення феномену масових психічних епідемій. Наголошено, що проблема масового культурного знеособлення, виклики і загрози, які несе сучасна цивілізація неповторній людській індивідуальності, актуалізують фундаментальну роль аксіології. Стверджується, що на запитання «звідки беруться нові норми і цінності», очевидно, повинна бути дана відповідь: «з культури», з соціокультурного оточення (під цінностями у класичній філософії розуміють акти переживання, симпатії, антипатії тощо).

Глибиннопсихологічні передумови активізації процесу спілкування (акмеологічний підхід): Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.07 / М. П. Зажирко; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 1998. – 16 с. – укр. – рус.

Дисертація містить теоретичне обґрунтування та результати аналізу емпіричного матеріалу з проблеми глибинної психології та закономірностей несвідомої сфери психіки, яка має вплив на поведінку суб'єкта. Досліджено можливість методу АСПН у вивченні особливостей такого впливу, залежних від закономірностей функціонування несвідомого. Виявлено зв'язок глибиннопсихологічних характеристик психіки з особистісним та професійним вдосконаленням поведінки суб'єкта в напрямі досягнення "акме". Розкрито зв'язок глибинної психології з практичною психологією (груповою психокорекцією) та акмеологією. Робота містить результати застосування методики психоаналізу комплексу тематичних малюнків з метою пізнання системних характеристик несвідомого, зокрема проявів базових форм захистів.

Методична акмеологія: стратегічний ресурс професійно-особистісного розвитку методиста системи післядипломної освіти / Г. С. Данилова // Освіта і управління. – 2012. – № 4. – С. 51-64. – Бібліогр.: 13 назв. – укр.

Розглянуто методологічні засади вдосконалення професіоналізму методиста у акмеологічному контексті. Досліджено методичну акмеологію. Обґрунтовано тезу щодо необхідності реалізації інноваційних технологій у системі освіти і науки, що зумовлено суттєвими змінами у змісті підготовки методистів до виконання своїх обов'язків. Виокремлено складові професійної діяльності методиста. Розроблено акмеологічну модель методиста, яка включає такі структурні елементи: компетентність, особиста орієнтація, духовно-моральна культура. З опорою на технологію кваліметрії сконструйовано діагностичну модель визначення творчого потенціалу методиста та визначено факторно-критеріальний підхід до вимірювання рівня реалізації методистом посадових обов'язків. Констатовано необхідність спеціальної професійної підготовки за освітньо-

кваліфікаційним рівнем «магістр» для реалізації функціональних обов'язків працівниками методичного корпусу.

Педагогічна аксіологія на початку третього тисячоліття: пошуки, перспективи / Ольга Наумець // Наук. зап. Сер. Пед. науки / Кіровоград. держ. пед. ун-ту ім. В. Винниченка. – Кіровоград, 2003. – Вип. 49. – Ч. 1. – С. 66-70.

Розглянуто гуманістичні цінності в контексті реалізації сутнісних сил людини, моральному вдосконаленні, особистісному розвитку. Констатовано, що моральні цінності продукуються через призму таких аспектів: аксіологічного – звернення особистості до вищих духовних цінностей, таких як: Добро, Свобода, Обов'язок, Честь, Совість, Гідність, Щастя, Любов. Вони співвідносяться не з нормою, а з уявленням про гуманістичний ідеал, як сходження людини до себе кращої.

Філософія : Логос, Софія, Розум: Підруч. / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. – К. : Кн., 2007. – 432 с.

Висвітлено основні філософські концепції, ідеї, погляди, що становлять зміст світової інтелектуальної культури, розкрито значення філософського знання, яке еволюціонувало від "Логосу" (слова) через "Софію" (мудрість) до "Раціо" (розум). Проаналізовано філософські думки, школи, напрями, їх вплив на розвиток духовної культури. Значну увагу приділено розгляду течій сучасної філософії, стратегії розвитку світової духовної культури, а також генезу української філософії. Обґрунтовано тезу щодо ідей розвитку акмеології як перспективного напрямку в розвитку особистісно орієнтованих технологій. Наведено відомості про життєві шляхи та творчі біографії видатних мислителів.

Фундаментальна акмеологія: засади вдосконалення професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів / О. А. Дубасенюк // Акмеологія в Україні: теорія і практика. – 2010. – № 1. – С. 18–26.

У монографії проаналізовано загальні світові тенденції в сфері педагогічної освіти в контексті акме-синергетичного підходу; визначено і досліджено пріоритетні напрями сучасної психолого-педагогічної науки: фундаментальна акмеологія (теоретичні засади професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів); прикладна акмеологія (історія та здобутки у сфері професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців); синергетична акмеологія (теоретичні та прикладні аспекти).

Акмеологічні освітні технології в процесі професійної підготовки майбутніх учителів

Представлено значний спектр досліджень, присвячених аналізу в педагогічній літературі концептів "якість освіти", в контексті реалізації акмеологічного підходу, що дозволяє вирішити цю проблему не тільки ефективно, а й досить оперативно. Якість освіти, як універсальна

категорія комплексної оцінки діяльності освітньої установи, може розглядатись у контексті акмеології, тому найбільш актуальними стають такі конструкти та концепти: перспективи створення акмеологічної школи; ефективність акметехнологій; "акмеологічна культура", «акмеологічна компетентність», «педагогічні цінності» як необхідні умови розвитку школи, ключовою ідеєю розвитку якої є – якість освіти, що забезпечується всіма рівнями освітньої системи в її акмеологічному та аксіологічному вимірах. Саме ці змістові лінії і є домінантами, що визначають змістове наповнення даного сегменту.

Акмеологічні основи управління формуванням педагогічного професіоналізму студентів магістратури / Бельчева Т. Ф., Бельчев П. В. // Збірник наукових праць: Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогіка. – 2012. – № 9. – С. 30-40. – укр.

Висвітлено основні концепти формування педагогічної майстерності студентів магістратури, що досліджуються в вітчизняній педагогічній літературі. Запропоновано авторську інтерпретацію впровадження акмеологічних основ в навчальний процес вищих учбових закладів.

Акмеологічна підготовка майбутнього вчителя до застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі / О. І. Іваницький // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна, випуск 15. – 2009. – С.30-33. – Бібліогр.: 3 назв. – укр.

Розглянуто особливості акмеологічної підготовки майбутнього вчителя фізики до застосування інформаційно-комунікаційних технологій в навчальному процесі.

Акмеологічний підхід до формування професійної компетентності викладача в умовах безперервної освіти / І. Седіна // Нова педагогічна думка. – № 3. – 2012. – Бібліогр.: 5 назв. – укр.

Обґрунтовується актуальність акмеологічного підходу що до формування професійної компетентності викладача в умовах безперервної освіти, що дає можливість визначити рівень його професіоналізму, інтелектуальний, творчий потенціал, удосконалити професійно значущі якості.

Аксіологічні засади освітології: держава, суспільство і особистість / Л. Хоружа // Неперервна професійна освіта: теорія та практика. – 2011. – N 1. – С. 80-84. – укр.

Розглянуто ціннісну основу взаємодії держави, суспільства і особистості щодо розвитку освіти у контексті нового наукового напрямку освітології. Зазначено, що спільне ціннісне поле трьох основних суб'єктів розвитку освіти уможливорює ефективність цього процесу. Виокремлено

провідні принципи освіти. Визначено закономірності, при дотриманні яких можуть відбуватися трансформації в освіті. Подано таблицю взаємообумовленості впливу цінностей держави, суспільства і особистості на розвиток освіти.

Аксіологічні особливості підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти / О. І. Падалка // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. – 2011р.– № 45. – С. 54-57. – Бібліогр.: 10 назв. – укр.

Обґрунтовано необхідність аксіологічного орієнтира у підготовці майбутніх вихователів для їх професійного удосконалення. Проаналізовано сутність понять «цінності», «педагогічні цінності» та «система цінностей». Розкрито проблему та класифікацію цінностей у психолого-педагогічній літературі.

Використання сучасних педагогічних технологій у процесі професійної підготовки майбутніх учителів: компаративний аналіз / А. Сембрат, Ю. Багно // Гуманітарний вісник. – 2012р.– № 24. – С. 335-341. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.

Узагальнено досвід впровадження історико-педагогічних основних етапів розвитку та становлення поняття «педагогічні технології»; окреслено різні підходи до проблеми виділення хронологічних періодів розвитку педагогічних технологій та чотирьох періодів у процесі трансформації змісту «технології в освіті» до «технології освіти».

Глибиннопсихологічні передумови активізації процесу спілкування (акмеологічний підхід): Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.07 / М. П. Зажирко; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 1998. – 16 с. – укр. – рус.

Дисертація містить теоретичне обґрунтування та результати аналізу емпіричного матеріалу з проблеми глибинної психології та закономірностей несвідомої сфери психіки, яка має вплив на поведінку суб'єкта. Досліджено можливість методу АСПН у вивченні особливостей такого впливу, залежних від закономірностей функціонування несвідомого. Виявлено зв'язок глибиннопсихологічних характеристик психіки з особистісним та професійним вдосконаленням поведінки суб'єкта в напрямі досягнення "акме". Розкрито зв'язок глибинної психології з практичною психологією (груповою психокорекцією) та акмеологією. Робота містить результати застосування методики психоаналізу комплексу тематичних малюнків з метою пізнання системних характеристик несвідомого, зокрема проявів базових форм захистів.

Інноваційні зміни в організації підвищення кваліфікації педагогічних працівників / Л. Даниленко // Післядиплом. освіта в Україні. – 2010.– N 1. – С. 15-19. – Бібліогр.: 4 назв. – укр.

Охарактеризовано зміни у розвитку вітчизняної системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників (КПП). Представлено модель підвищення КПП, засновану на інноваційній (очно-дистанційній, кредитно-модульній, кредитно-трансферній) формі навчання, яка проходить апробацію у деяких ІППО як експериментальна. Уточнено, що кредитно-модульна система у підвищенні КПП характеризується процесом створення і реалізації навчальних планів з розвитку їх професійної компетентності відповідно до професійних категорій і посад, розробляється за змістовими модулями, в основу яких покладено базові вимоги до педагогічної професії та професійні потреби педагогічних працівників, але не є повноцінною, якщо не враховує елементів кредитно-трансферної системи. Наведено результати експерименту, проведеного у 2009 р. у ЦППО, які показали, що приріст знань, умінь і розумінь у тих, хто навчався за індивідуальними планами-графіками, є вищими, ніж у тих, хто навчався в групах. Підсумовано, що інноваційна система підвищення КПП сприятиме підвищенню рівня відповідальності фахівців за власний вибір у навчанні, вибору темпу власного професійного розвитку, зміні підходів і принципів до організації навчального процесу з традиційних (науковості, системності, логічності, зв'язку з практикою) на інноваційні (синергічні, гуманістичні, інформаційні, аксіологічні, акмеологічні, андрагогічні).

Конкурентоспроможність як прояв акмеологічної культури особистості / Т. Андріяко // Рідна школа. – N 10. – 2011. – С.64-67. – Бібліогр.: 12 назв. – укр.

На основі аналізу економічних, психологічних, педагогічних підходів сформульовано сутність феномену конкурентоспроможності майбутнього фахівця як прояв акмеологічної культури особистості, висвітлено її особливості і специфіку в контексті актуалізації теорії людського капіталу. Відзначено недостатність дослідження проблеми суперництва між суб'єктами ринку праці і задоволення потреб споживачів освітніх послуг та неможливість об'єктивно оцінити конкурентоспроможність майбутніх фахівців в умовах навчального закладу. Зроблено компаративну характеристику конкурентоспроможності фахівця і акмеологічної культури, виявлено їх спільні атрибути: система функцій, особистісних якостей і діяльнісний проявів, особистісна якість, корегування траєкторії власного розвитку, узгодження системи індивідуально-особистісних особливостей з умовами її життєдіяльності. З'ясовано доцільність застосування в навчальному процесі акмеологічних підходів до формування конкурентоспроможності фахівця.

Концептуальні засади розробки моделі продуктивного моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів / С. Єрмакова // Наука і освіта. – 2011. – N 8. – С. 52-56. – Бібліогр. – 2 назви. – укр.

Розкрито концептуальні засади розробки моделі продуктивного моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів, сутність моделі професійної підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів. Розглянуто теоретичні засади застосування, зокрема: педагогічний кайдзен (неперервний процес розвитку); удосконалення педагогічної системи; управління знаннями; самопрограмування; стратегічне управління. Визначено п'ять етапів моделі моніторингу трьохрівневої професійної підготовки майбутніх викладачів: аналітико-діагностичний, проміжково-діагностичний, підсумково-діагностичний, на кожному із яких застосовуються наступні стратегії: педагогічний аудит, оцінка, педагогічний дизайн, акмеологічний супровід, прогноз.

Педагогічна акмеологія: досягнення проблеми / В. Вакуленко // Філософії освіти. – 2006. – № 3. – С. 124-133. – Бібліогр.: 6 назв. – укр.

У статті проаналізовано основні досягнення в області акмеології педагогічної освіти; встановлено основні акмеологічні, психолого-педагогічні умови, які впливають на динаміку професіоналізму педагога. З області акмеологічної освіти виділено акмеологію вищої педагогічної освіти, встановлено її предмет, об'єкт і мету дослідження; розроблено навчальний курс «Акмеологічні основи вищої педагогічної освіти».

Развитие акмеологической культуры педагогов как условие освоения личностно ориентированного взаимодействия [Электронный ресурс] / З. П. Барабанова. – Режим доступа: http://www.intellectinvest.org.ua/ukr/school_akme_vestnik_akme_akme_3_2009_barabanova_razvitie_akmeolog_kulture/651-14. – Назва з екрана. – укр.

Розглянуто досвід російських учених щодо викладання акмеології, викладено основні положення програми учбової дисципліни кафедри акмеології Російського державного педагогічного університету ім. О. І. Герцена.

Реалізація педагогічних умов формування акмеологічної компетентності вчителя в системі післядипломної педагогічної освіти / О. Гречаник // Нова педагогічна думка. – № 1. – 2012. – С. 244-247. – Бібліогр. – 2 назви. – укр.

Виокремлено та охарактеризовано наступні етапи дослідно-експериментальної роботи з реалізації педагогічних умов формування акмеологічної компетентності вчителя в системі післядипломної педагогічної освіти на основі досвіду роботи Інституту післядипломної освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди: стимулювально-мотиваційний, операційно-пізнавальний, контроль-оцінювальний; деталізовано теоретичний, практичний, науково-дослідний модулі. Експериментально досліджено ефективність розроблених педагогічних умов, а саме: стимулювання слухачів до постійного самовдосконалення; оволодіння

інтегрованими педагогічними та акмеологічними знаннями й уміннями; розвиток особистісних акмеологічних якостей учителя. Конкретизовано напрями подальших наукових досліджень.

Синергетический подход к развитию мышления одаренных детей / О. Трифонова, М. Садовый // Педагогічні проблеми обдарованої особистості. – 2012. – № 4. – С. 45-49. – рус.

Рассмотрены возможности применения акмеологического и аксиологического подходов к исследованию закономерностей развития мышления в группе одаренных детей, для которых свойственен нелинейный стиль мышления, являющихся необходимым элементом современного мировоззрения.

Формування акмеологічної позиції майбутніх інженерів в процесі фахової підготовки / А. Г. Михайлова // Післядипломна освіта в Україні. – 2010. – № 2 – 9-11. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.

Досліджено актуальність та основи процесу формування акмеологічної позиції майбутніх інженерів під час фахової підготовки у вищому навчальному закладі.

Проблемне поле педагогічної акмеології

В межах цього розділу сформульовано та узагальнено досить великий спектр проблемних та актуальних питань теоретичного, методологічного, міждисциплінарного характеру, зокрема проаналізовано сутність феномену акмеологічної культури особистості, висвітлено її особливості і специфіку в контексті актуалізації акмеологічної підготовки вчителя, оптимізації та структурної зміни системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників. З'ясовано та обгрунтовано доцільність застосування в навчальному процесі акмеологічних підходів до формування професійної компетентності викладача в умовах безперервної освіти, що дає можливість визначити рівень його професіоналізму, інтелектуальний, творчий потенціал, удосконалити професійно значущі якості. В той же час відмічено ряд публікацій, в яких зроблено спробу узагальнити деструктивні елементи в існуючих освітніх моделях, складність одночасного поєднання яких призвела до низки соціальних, культурологічних суперечностей в системі освіти: удосконалюються технології навчання, але при цьому падає моральний результат освіти; відкриваються нові спеціальності, і одночасно зростає кількість безробітних; зростаюче число випускників університетів супроводжується збільшенням числа неписьменного населення, і, нарешті, будучи найдавнішим соціальним інститутом, освіта не виробило способів поєднання створених і створюваних освітніх систем в межах одного освітнього простору.

Акмеологічна школа: нова якість освіти / Г. Данилова // Освіта і упр. – 2009. – № 2. – С. 96-108. – Бібліогр.: 22 назв. – укр.

Висвітлено модель школи майбутнього, утвореної на засадах нової інтегральної філософсько-психолого-педагогічної галузі наукових знань - акмеології освіти (АО), яка досліджує умови досягнення високої якості освітніх систем. Аргументовано необхідність нових освітніх парадигм в Україні за умов глобалізації світового суспільства. Висвітлено актуальність появи шкільної акмеології (ША), її завдання, умови й етапи створення. Визначено змістове наповнення дефініцій понять «акмеологія», «акмеологія освіти», «шкільна акмеологія» та «акмеологічні технології». Наведено схему акмеологічної моделі цілісного розвитку людини в процесі навчання, мета якого - цілісний і стійкий розвиток людини, відродження національної самосвідомості на засадах оволодіння багатством культурно-історичної спадщини України та всього людства. Розкрито поняття "зрілість" як інтегральної якості розвитку людини на кожному віковому етапі та чотири ступені результативності цілісного розвитку школяра. Зазначено, що АШ - не новий тип чи статус школи, це її новий рівень розвитку, який повинен допомагати вивести країну з кризи через виховання та навчання.

Акмеологічний аспект підготовки викладачів мистецьких дисциплін у контексті європейського освітнього простору / В. Федоришин // Молодь і ринок. – 2012р.– № 10. – С: 50-53. – Бібліогр.: 3 назв. – укр.

Розкрито основні акмеологічні орієнтири підготовки викладачів мистецьких дисциплін у контексті європейського освітнього простору. Розглянуто, які саме елементи роботи доцільно пропонувати майбутнім учителям музики в умовах педагогічної практики.

Акмеологія : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / С. С. Пальчевський С. С. – Київ : Кондор, 2008. – 398 с.

Подано авторське обґрунтування предметного поля й призначення акмеології вищої педагогічної освіти й на цій основі визначено можливості, умови й чинники впровадження міжнародного акмеологічного досвіду в теорію й практику вітчизняної вищої педагогічної освіти.

Акме-синергетичний підхід як методологія забезпечення якісної підготовки майбутніх менеджерів освіти / Гладкова В. М. // Наука і освіта. – 2011. – № 6. – 2011. – С. 45-47. – Бібліогр.: 5 назв. – укр.

Розглянуті основні загальнометодологічні підходи акмеологічного дослідження професійного становлення майбутнього менеджера освіти. Підкреслюється значення найбільш сучасного акмесинергетичного підходу.

Акме-синергетичний підхід до підвищення кваліфікації вчителя української мови та літератури в системі неперервної педагогічної освіти / В. В. Сидоренко // Наукова скарбниця освіти Донеччини. – 2010. – № 2 (7). – укр.

Розглянуто застосування принципів синергетичної акмеології в організації неперервного підвищення кваліфікації вчителя української мови та літератури в контексті соціально-педагогічних трансформацій освітнього простору. Подано детермінанти акме-орієнтованого образу саморозвитку, самовдосконалення і самореалізації вчителя-словесника.

Аксіологічний підхід у педагогічному процесі [Електронний ресурс] / Л. О. Демінська // Слобожанський науково-спортивний вісник. –2010. – №14. –С.101-104. – Режим доступу до журн. : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Snsv/2010_4/10delapp.pdf. – назва з екрана. – укр.

Виокремлено складові підготовки до творчої самореалізації людини в контексті реалізації аксіологічного підходу до педагогічного процесу.

Деякі аспекти педагогічної акмеології / Мачинська Н. // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2011. – № 3. – С.51-59. – Бібліогр.: 11 назв. – укр.

Розглянуто основні положення концепції «педагогічна акмеологія»: людина володіє потенціалом, який вона може вдосконалювати; людині властива потреба у здійсненні власних потенціалів; форма здійснення людини – це її сходження до індивідуальності; індивідуальність – це вищий рівень розвитку людини; становлення і реалізація індивідуальності відбувається у процесі духовно-практичної діяльності; педагогічна майстерність – це спосіб буття педагога; акмеологічне проектування застосовується для визначення стратегії життя, поведінки і професійного вдосконалення; акмеологічне консультування – це робота з керівниками і педагогами, пов'язана з наданням їм допомоги в досягненні вершин професійної діяльності, а також педагогічної майстерності, формування “Я-концепції” тощо.

До питання технологій акмепедагогіки / Бех І. Д. // Педагогічний пошук». – 2011. – N 1 (69). – С. 47-49. – укр.

Розглянуто технології акмепедагогіки як цінносно-нормативну освіту, що ґрунтуються на вищих психологічних механізмах свідомості, самосвідомості, соціогенних емоційних переживань.

Синергетичний підхід до аналізу якості уроку / Н. Островерхова // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2006. – № 2. – С. 90-95 – Бібліогр.: 16 назв. – укр.

Обґрунтовано акмеологічну та аксіологічну складові в контексті аналізу якості засвоєннями учнями нових знань. Вміщено професіограму особистісного зростання вчителя на синергетичному рівні самовдосконалення.

Формування професійної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів на засадах акмеологічного підходу: автореф.

дис... канд. пед. наук / Х.А. Шапаренко ; Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Х., 2008. – 20 с.– укр.

Проведено теоретико-експериментальне дослідження проблеми формування професійної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів на засадах акмеологічного підходу. Визначено сутність професійної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів, розкрито її зміст і структуру. Охарактеризовано компоненти професійної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів: особистісний (мотиваційну сферу, особистісні якості та педагогічні здібності особистості), змістово-процесуальний (професіонально-педагогічні знання й уміння), рефлексивно-оцінювальний (готовність до самоаналізу та самооцінювання педагогічної діяльності, прагнення до самовдосконалення), креативний (здатність до саморозвитку, виявлення творчого потенціалу дітей і прагнення до їх різнобічного розвитку). Розроблено й експериментально перевірено технологію формування професійної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку на засадах акмеологічного підходу у ВНЗ, спрямовану на поетапне становлення компонентів даної якості, що передбачає такі етапи: підготовчий, процесуальний, рефлексивний та узагальнювальний. Доведено ефективність розробленої технології формування професійної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів на засадах акмеологічного підходу.

Аксіологічні аспекти впровадження акмеологічних технологій

В даному семантичному блоці зібрано масив джерел, в яких досліджуються шляхи досягнення акмеологічної вершини майбутніми вчителями, а саме як слід працювати над собою в рамках програми індивідуально-професійного саморозвитку, окремими складовими елементами якої є: адекватна оцінка педагогом рівня свого професіоналізму; бажання вдосконалити педагогом свій професійний рівень; отримання задоволення від співпраці з учнями або студентами; сприйняття фахової діяльності як джерела насолоди, задоволення; відвідування навчальних занять досвідчених колег і ретельний їх аналіз; проведення відкритих занять з метою самовдосконалення; інтерес до професії та навчальних дисциплін; оцінка труднощів, з якими педагог зустрічається у фаховій діяльності; обмін думками щодо змісту нових здобутків психолого-педагогічної науки з колегами; спільне моделювання системи навчальних занять з теми або окремого навчального заняття, виховного заходу. Саме ці аспекти є основними детермінантами акмеологічної моделі вищої освіти, розробленої вітчизняною дослідницею Г. С. Даниловою, та містить такі компоненти: компетентність (психолого-педагогічні й соціальні знання, теоретико-практичні й методичні знання, педагогічні вміння, педагогічні

здібності); особистісну орієнтацію (самореалізацію у контексті акмеологічної моделі “Я – компетенція” в динаміці від “Я – реальний” до “Я – перспективний(ідеальний)”); морально-духовну культуру (моральну свідомість, моральну діяльність, моральні стосунки).

Акмеология эстетической культуры учителя как условие развития дидактической системы / Л. В. Суходольская-Кулешова // Педагогічна освіта. – 2012. – № 1. – С. 22-26. – рус.

Розглянуто нову область знань - акмеологію естетичної культури вчителя як науки про закономірності розвитку системи знань, цінностей, норм і моделей естетичного ставлення до дійсності, що сприяють духовному зростанню і соціально-педагогічній ефективності професійної діяльності педагога, що може створити нові умови для розвитку дидактичної системи. Акцентовано увагу на особливій ролі естетичної культури вчителя, необхідній для становлення смислів і форм взаємодії зі світом, цілісної картини наукового сприйняття, обліку позанаукових (буденних) знань і корисних ідей, отриманих у сфері віровчень. Запропоновано авторський розгляд аксіологічного підходу як вихідного принципу, який представляє естетичну культуру як сукупність цінностей. Уточнено сутність поняття «прекрасне» в його вузькому значенні, розуміється як ціннісно-значуща форма. Обумовлено, що практико-орієнтоване завдання у професійній підготовці вчителя пов'язано з інтерпретацією естетичної культури як нормативно-регулятивної області, що включає цінності, норми, зразки його діяльності та ідеали, зумовлені зміною системи цінностей, що виявляється в переході від інформаційно-когнітивної основи педагогіки до культурно-історичної парадигми. Зроблено висновок, що нові технології дидактики будуються з урахуванням поетапного розвитку естетичної культури, обґрунтовуючи новий напрямок акмеології, зближуючи науково-практичні завдання в плані розвитку естетичної культури вчителя, з завданнями пріоритетними для акмеології - науки XXI в., з метою психолого-педагогічного вдосконалення вчителя як умови розвитку дидактичної системи.

Аксіологічні інтереси і мотиви навчальної діяльності школярів / В. Стрілько // Освіта і управління. – 2009. – N 2. – С.114-119. – укр.

Обґрунтовано необхідність активізації мотивації сфери особистості. Досліджено пізнавальні потреби та мотивацію пізнавальної діяльності у навчанні школярів. Розглянуто онтогенез та методіку формування пізнавальної потреби. Зазначено, що найсприятливішою є така діяльність, яка пов'язана з предметом інтересу учня. Висвітлено якісні характеристики компонентів мотивації та відносини, що виникають у педагогічному процесі (учитель - учень, учень - учень, учень - суб'єкт діяльності). Представлено модель, що відображає залежність усіх компонентів аксіологічної діяльності особистості. Вказано на засоби навчання як чинники, що підвищують зацікавленість учнів у пізнавальному процесі.

Підвищення професійної компетентності управлінських кадрів на засадах акмеологічного підходу / О. Малахова // Рідна школа. – 2011р. – № 4-5. – С. 52-56. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.

Розглянуто акмеологію як особливу сферу знань, зумовленою потребою суспільства в підвищенні професіоналізму фахівців і насамперед у галузі управління. Зазначені зміни в характері управлінської діяльності керівника загальноосвітнього навчального закладу, яка в подальшому все більше буде зорієнтована на вільний розвиток людини, творчу ініціативу, самостійність, професійний потенціал працівника, реалізацію його резервів, можливостей. Відмічено, що використання акмеологічних технологій на практиці показує, що вони є сукупністю методів, прийомів і технік, за допомогою яких організується рух особистості до вершин самореалізації. Наведено інтерактивні методи роботи у підвищенні професійної підготовки управлінця: тренінги, консультації, тест-тренажери, а також науково-методичну роботу, найбільш поширеними методами якої є лекції, семінари, кругли столи, конференції, захист педагогічних проєктів. Вміщено приклад Програми професійного зростання керівника. Констатовано, що головною метою управління є створення нового потенціалу навчального закладу, що сприяє його переходу до якісно нового стану, за яким забезпечуватимуться більш високі результати у навчально-виховному процесі.

Післядипломна освіта педагога в контексті акмеологічних ідей / Р. С. Ніколаєвська // Післядипломна освіта в Україні. – 2010. – № 2 – С. 9-11. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.

Розглянуто післядипломну освіту педагога в контексті акмеологічних ідей. За допомогою акмеологічного підходу представлено новий тип педагога-акмеолога, якому властиві наступні якості: спеціаліста з питань розвитку дитини, методологічної культури вчителя, нового професійного мислення педагога, науково-педагогічної компетентності педагога та нових професійних і особистісно значущих якостей. Із застосуванням сукупності загальних і спеціальних акмеологічних категорій висвітлено проблеми педагогічної якості, педагогічної досконалості, професійної та особистісної зрілості, духовної зрілості педагога. З'ясовано, що розроблення моделі нового типу педагога, моделі його творчої індивідуальності сприяє обґрунтуванню і створенню акмеологічної концепції ППО.

Проблеми освіти в Україні: культурологічні й аксіологічні тенденції / О. Тіщенко // Витоки педагогічної майстерності. – 2012. – Випуск № 10. – С.291-295. – Бібліогр. : 10 назв. – укр.

Проаналізовано питання формування самосвідомості людини-громадянина. Приділено увагу проблемам виокремлення професійно значущих вмінь, та якостей майбутніх фахівців вищої школи, їх здатності керуватися як загальнолюдськими, так і культурно-національними принципами.

Професійна педагогічна освіта: акме-синергетичний підхід: монографія / О. А. Дубасенюк, О. Є. Антонова, О. С. Березюк, С. С. Вітвіцька, О. М. Власенко; ред.: О. А. Дубасенюк; Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. - Житомир, 2011. – 388 с.: рис. – укр.

Проаналізовано загальні світові тенденції в сфері педагогічної освіти в контексті акме-синергетичного підходу. Визначено та досліджено пріоритетні напрями сучасної психолого-педагогічної науки. Увагу приділено питанням фундаментальної, прикладної та синергетичної акмеології. Обґрунтовано акмеологічні засади формування етнокультурної компетентності майбутнього фахівця. Розкрито взаємозв'язок акмеологічного та синергетичного підходів у процесі формування ціннісної сфери особистості.

Соціальна зрілість як вершина акмеологічного розвитку особистості / В. Радул. // Рідна школа. – 2011. – № 3. – С. 15-19. – Бібліогр.: 21 назв. – укр.

Розглянуто особливості взаємовпливу соціального досвіду, соціальної зрілості особистості та її акмеологічного розвитку. Зроблено акцент на необхідності цілісного розвитку людини та поетапного формування її зрілості. Виокремлено природні механізми, на які спирається процес розвитку людини відповідно до вимог соціуму. Зазначено, що зрілість - це акмеологічна категорія з біполярною сутністю, що виявляється у формі локальних видів зрілості людини як індивіда, особистості й суб'єкта діяльності. Підсумовано, що в умовах розвитку сучасного суспільства актуальним для педагогічної науки є проблеми становлення особистості, дослідити які можна тільки на основі соціальної зрілості.

Структурно-функціональна модель управління професійним акмесинергетичним самовдосконаленням менеджера навчального закладу / В. М. Гладкова // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки) – Бердянськ : БДПУ, 2012. – №3. – Бібліогр.: 8 назв. – 294 с.

Розроблено на засадах фундаментальної та синергетичної акмеології структурно-функціональну модель професійного самовдосконалення менеджера навчального закладу дає підставу для розробки акмесинергетичної технології професійного самовдосконалення та здійснення процесу самореалізації на шляху досягнення “акме”.

Творчість як епістема трансдисциплінарної акмеології / Є. В. Паламарчук, В. В. Мудраков // Педагогічний дискурс. – 2012. – № 11. – С. 219-224. – Бібліогр.: 13 назв. – укр.

Охарактеризовано специфіку феномена творчості, визначено її роль та місце як епістем трансдисциплінарної акмеології.

Філософсько-методологічний аналіз аксіологічного підходу в системі вищої освіти / І. М. Мельничук // Педагогічні науки. – № 3. – 2012. – С. 18-27. Бібліогр.: 9 назв. – укр.

Акцентовано увагу на обґрунтуванні двох систем цінностей: тих, на які має орієнтуватися освіта сьогодні і в перспективі, а також тих, що мають створюватися, формуватися в самому освітньому процесі.

Констатовано існування у ВНЗ двох систем цінностей, що реалізуються саме в процесі професіогенезу майбутнього фахівця шляхом реалізації аксіологічного підходу в професійній підготовці студентів.

Формування професійної компетентності майбутніх філологів в аспекті акмеологічного підходу / С. С. Данилюк // Проблеми сучасної педагогічної освіти: Педагогіка і психологія: збірник наукових праць, вип. 35.ч.1, 2012. – С.29-34. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.

Висвітлено особливості формування професійної компетентності майбутніх філологів в аспекті акмеологічного підходу. Обґрунтовано тезу щодо трактування акмеологічного підходу до вищої освіти як цілісного розвитку фахівця, котрий реалізується через досягнення відповідного рівня інтегральної якості зрілості на кожному щаблі навчання.

Школа прагне до Акме.../ Л. І. Сапіга, Ю. Ю. Пацук // Освіта : Всеукр. громад.-політич. тижневик. – 2010. – 10 берез. (№ 12). – С. 3.

Висвітлено роботу Міжнародного акмеологічного форуму "Акмеологія – наука XXI століття: теоретико-практичний аспект", проведений за ініціативи Українського гуманітарного ліцею Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, 15-17 лютого 2010 р. Виокремлено та узагальнено проблемні моменти в процесі цього дослідження.

Прикладні аспекти впровадження аксіологічного та акмеологічного підходів в освітній простір загальноосвітніх навчальних закладів та вищих учбових закладів

Висвітлено взаємозв'язок і взаємозумовленість між аксіологічним та іншими методологічними підходами до організації педагогічного процесу у шкільному закладі, а саме, акмеологічним, синергетичним, культурологічним, особистісно-діяльним. Теоретично обґрунтовано систему ціннісно-зорієнтованого педагогічного процесу у шкільних закладах та ВНЗ, окреслено шляхи оптимізації управлінської культури керівника загальноосвітнього навчального закладу. розвинуто педагогічну модель формування аксіології природи. Доведено необхідність застосування аксіологічного підходу як продукту синтезу наукового, філософського, педагогічного, психологічного, культурологічного знання, що передбачає взаємодію всіх суб'єктів освіти та

їх ставлення до світу за етичними принципами, доповнює простір навчання та виховання ціннісними настановами та відкриває можливості для етноантропологічного спрямування освіти.

Акмеологический контекст изучения субъективной модели мира личности: зрелость психологической диады “реальность – виртуальность” / О. В. Варфоломеева // Наука і освіта. – 2007. – № 8-9. – С. 19-22. – Бібліогр.: 16 назв. – рус.

Досліджено суб'єктивну модель світу вчителя в її акмеологічному контексті. Вказано на те, що суб'єктивна модель світу вчителя є психологічною діадою "реальність - віртуальність", в рамках якої спостерігається динаміка процесів екстеріоризації / інтеріоризації. Проаналізовано рівні зрілості діади. Розглянуто й охарактеризовано особливості зрілої діади. Доведено перспективність подальших досліджень у цій області.

Акмеологическое развитие профессионала: Учебно-методическое пособие. Текст. / Т. Н. Щербакова. Ростов-на-Дону: Изд-во РГУ, 2008. – рус.

Здійснено теоретичний аналіз проблеми аутопсихологічної компетентності як суб'єктивної акмеологічної детермінанти ефективності суб'єкта життєдіяльності, виділити її змістовні характеристики. Проаналізовано умови та фактори, механізми формування аутопсихологічної компетентності. Проаналізовано тенденції та вектори впливу суб'єктивних акмеологічних детермінант на ефективність професійної діяльності менеджера. Розроблено теоретичну модель аутопсихологічної компетентності менеджерів як складова суб'єктивної акмеологічної детермінації ефективності.

Аксіологічні засади педагогічного процесу в сучасних загальноосвітніх навчальних закладах: Автореф. дис... д-ра пед. наук / Н. О. Ткачова; Луган. нац. пед. ун-т ім. Т. Шевченка. – Луганськ, 2007. – 44 с.– укр.

Проаналізовано філософські, психологічні, соціологічні, педагогічні праці з питань щодо цінностей та організації педагогічного процесу. Розроблено концепцію впровадження аксіологічного підходу до педагогічного процесу загальноосвітнього навчального закладу як цілісної системи. Висвітлено взаємозв'язок і взаємозумовленість між аксіологічним та іншими методологічними підходами до організації педагогічного процесу у шкільному закладі, а саме, системним, синергетичним, культурологічним, особистісно-діяльнісним, компетентнісним і акмеологічним. Теоретично обгрунтовано систему ціннісно-зорієнтованого педагогічного процесу у шкільних закладах. Розглянуто її структурні компоненти. Вказано на провідні напрями, які забезпечують ефективне функціонування педагогічного процесу за аксіологічними засадами. Визначено й обгрунтовано систему провідних освітніх цінностей для сучасної шкільної освіти. Розроблено модель змісту науково-методичного забезпечення функціонування цілісного педагогічного процесу за зазначеними засадами, експериментально перевірено її

ефективність. Відмічено критерії та показники ефективності реалізації системи такої організації даного процесу у загальноосвітніх школах.

Акмеологія: вищий ступінь індивідуального розвитку [Текст] / А. Богосвятська // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України : наук.-метод. журн. – 2013. – № 3. – С. 14-19. – Бібліогр.: 15 назв.

Проаналізовано значення запровадження акмеологічного підходу до викладання дисциплін в загальноосвітньому навчальному закладі. Виокремлено методи, форми активізації пізнавального інтересу та формування акмеологічної особистості під час викладання всесвітньої літератури та культури в старших класах ЗНЗ.

Аксіологічна компетентність керівника навчального закладу / Т. В. Дурнева // – Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки) – Бердянськ : БДПУ, 2012. – № 3.– 294 с. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.

Проаналізовано особливості розвитку та становлення нової управлінської культури керівника загальноосвітнього навчального закладу потребують подальшого вивчення, адже, як стверджує сучасна практика, самі управлінці по-різному готові сьогодні до глибокої рефлексії основ власної професійної діяльності, тому і засоби наукового відображення процесів становлення культури управління мають ураховувати ці та інші особливості в управлінні загальноосвітнім навчальним закладом.

Аксіологічні засади ставлення школярів до природи у вітчизняній педагогічній теорії та практиці (кінець XIX – початок XX століття): автореф. дис... канд. пед. наук / О. О. Барліт; Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. В.Винниченка – Кіровоград, 2009. – 20 с. – укр.

Досліджено педагогічну проблему вдосконалення сучасної системи екологічної освіти школярів на основі інтеграції прогресивних здобутків вітчизняної педагогічної теорії та практики кінця XIX - початку XX ст. у навчально-виховний процес. На підставі ретроспективного аналізу педагогічних концепцій вітчизняних науковців розвинуто педагогічну модель формування аксіології природи (О. Герд, М. Сумцов), ґрунтуючись на етнокультурній варіативності й інвайронментальних чинниках (С. Русова, І. Стешенко), етико-естетичних і психологічних механізмів єднання людини з природою (Б. Грінченко, М. Грот). Доведено необхідність застосування аксіологічного підходу як продукту синтезу наукового філософського, педагогічного, психологічного, культурологічного знання, що передбачає взаємодію всіх суб'єктів освіти та їх ставлення до світу за етичними принципами, доповнює простір навчання та виховання ціннісними настановами та відкриває можливості для етноантропологічного спрямування екологічної освіти.

Аксіологічні орієнтири особистісно орієнтованої моделі виховання студентської молоді / О. І. Кондрицька // Наука і освіта. – 2008. – № 8-9. – С.159-163. – укр.

Розглянуто основні підходи до визначення поняття “цінності” з точки зору різних наук. Визначено пріоритетні характеристики особистісно орієнтованої моделі виховання. Досліджено рівень сформованості зазначених цінностей у сучасних студентів педагогічних університетів.

Аксіологічні особливості підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти / І. О. Ніколаєску // Педагогічний вісник. – 2012. – № 1. – С. 23-25. – укр.

Висвітлено аксіологічні ідеї у педагогічному доробку О. А. Захаренка. Обговорено гуманістичну концепцію О. Захаренка, у центрі якої була любов до дитини, турбота про неї всього педагогічного колективу і утвердження загальнолюдських цінностей. Підкреслено важливість впливу сім'ї та сімейного середовища на формування духовних цінностей дитини, які протягом усього соціально-психологічного розвитку дитини залишаються одним із визначальних факторів її становлення. Зроблено висновок, що О. Захаренко створив виховну систему, яка передбачала гуманізацію, формування духовного світу особистості, усунення наявних у сучасному суспільстві деформуючих аморальних впливів на виховання дітей і молоді.

Аксіологія освіти в сфері комунікативної культури: ціннісні акценти; комунікативні тенденції; дистанційний формат: навч.-метод. посіб. / Уклад.: С. А. Хрипко; С. А. Яценко. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2011. – 270 с. – Бібліогр.: 257 назв – укр.

Наведено результати комплексного дослідження ціннісних акцентів комунікативної складової дистанційної освіти як основи побудови сучасних комунікативних технологій та виявлення визначальних факторів інтенсифікації процесу комунікації в дистанційному варіанті навчання шляхом їх філософської рефлексії та сутнісно-футурологічного обґрунтування. Проаналізовано акмеологічні аспекти освітньо-культурного простору. Охарактеризовано моделі реалізації комунікативних технологій. Визначено шляхи забезпечення інтенсифікації комунікативної активності в системі дистанційного навчання.

Аксіопсихологічне проектування особистості в акмеологічному розвитку професіонала / І. А. Гуляс // Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України "Проблеми загальної та педагогічної психології" – 2011. – № 3. – С. 123-129. – Бібліогр.: 10 назв. – укр.

Висвітлено надзвичайно актуальну й важливу проблему аксіопсихологічного проектування особистості в акмеологічному розвитку професіонала. Сутність феномену та зміст поняття „аксіопсихологічне проектування” у контексті окресленого формату розкрито опосередковано через низку категорій, що разом з ним утворюють єдине проблемне поле,

серед яких „акме“, „самоздійснення“, „цілісність особистості“, „саморозвиток“ та простежено співвідношення, взаємообумовленість і взаємозв'язок між ними. Наведено специфічні якості (акме-орієнтована мотивація та її складові) й акме-здібності (життєздатність (вітальність), лабільність способів розв'язання життєвих ситуацій і переключення, здатність будувати й реалізовувати індивідуальну стратегію свого розвитку тощо), що забезпечують акме-орієнтований процес розвитку особистості. Розглянуто позитивні й негативні домінуючі місії у професійній діяльності. Зазначено, що аксіопсихологічне проектування обумовлює становлення людини як цілісності, дозволяє осмислювати процес акме-орієнтованого саморозвитку, створювати умови для самовдосконалення і самореалізації та спонукає до постановки нових завдань щодо досягнення акме й самоздійснення. У подальших дослідженнях можлива розробка технологічних аспектів оптимізації аксіопсихологічного проектування життєвих досягнень особистості.

До питання технологій акмепедагогіки / І. Бех // Педагогічний пошук. – 2011. – № 1. – С. 47-49. – укр.

Обґрунтовано розвивальну освіту, яка є втіленням розвивальної педагогіки як акмепедагогіки. Визначено відповідні технології, які відпрацьовано в школах, що реалізують її ідеї. Представлено заклади, які спрямовані на виховання не споживачів і пристосуванців, а на засвоєння вершинних досягнень людства, що формують в учнів духовні основи і мають стати визначальними в освітній практиці. Виділено центральні позиції, на яких повинен вибудовуватись сучасний виховний процес. Зазначено, що технології акмепедагогіки мають справу з вершинними досягненнями підростаючої особистості у ціннісно-нормативні освіти.

Модель розвитку професійної компетентності педагогів в акмеологічній школі / Н. Сіліна // Рідна школа. – 2011р.– № 4 /5. – С.65-67. – Бібліогр.: 6 назв. – укр.

Розкрито мету, завдання і зміст технології управління акмеологічним зростанням учителя, що впроваджується в гімназії № 70 міста Донецька. Сконструйовано акмеологічну модель педагога, яка має на меті забезпечити розвиток особистості вчителя, його концептуального «Я», розуміння ним соціокультурної й освітньої ситуації, усвідомлення себе передусім як особистості, а вже потім як спеціаліста, професіонала. Конкретизовано складові акмеологічної моделі педагога: професійна зрілість, особистісна зрілість, духовна зрілість. Констатовано, що використання акмеологічного підходу в діяльності навчального закладу сприяє формуванню акмеологічної позиції педагога, виробленню чітких підходів до її реалізації, прогнозуванню досягнень, виявленню готовності до нововведень та самовдосконалення з урахуванням вимог суспільства та власних можливостей.

Організація саморозкриття внутрішнього потенціалу майбутнього вчителя засобами акмеологічного тренінгу // Педагогічний пошук. – 2012. – № 1. – С. 47-49. – укр.

Ознайомлено науковців, педагогів-практиків з досвідом організації автором саморозкриття внутрішнього потенціалу майбутнього вчителя засобами акмеологічного тренінгу.

Феномен творчості як базова складова акмеологічного розвитку особистості // Освіта і управління. – 2008. – № 1. 3. Сіверс. – С. 47-55. – Бібліограф.: 17 назв. – укр.

Порушено питання особливості реалізації провідної функції процесу професійної підготовки педагогічних кадрів - розвиток особистості на засадах творчих позицій. Запропоновано акмеологічний підхід до підготовки кадрів освіти. Розкрито зміст поняття "акмеологія", її відмінність від психології, періоджерела розвитку та мету акмеології. З позицій акмеології розглянуто смисл методологічних категорій: творчість, потенціал, потенціал особистісний, стратегія життя, саморегуляція, самовдосконалення тощо. Акцентовано увагу на актуальності розробки: акмеологічної концепції формування професійної свідомості; системи критеріїв та відповідному інструментарії, який би дав змогу визначити рівень професіоналізму; шляхів і засобів досягнення "акме" в професійній діяльності; виявленні залежності між особливостями професіоналізму зрілої людини та іншими проявами поза сферою професійної діяльності. Розглянуто погляди науковців на елементи творчого потенціалу. Висвітлено етапи і методи самовиховання. Запропоновано орієнтовні блоки якостей особистості, відповідно до структури особистості: загальні, спеціальні, індивідуальні. Визначено особливість самореалізації творчого потенціалу в освітній системі: спочатку як чинник професійного становлення і розвитку творчого потенціалу; пізніше як об'єктивний чинник професійної самореалізації творчого потенціалу. Охарактеризовано ідеалізовану модель образу результату в навчанні спеціаліста (за Н.В. Кузьміною): зміст, елементи.

Література:

1. Акмеологія – наука XXI століття: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., 17 – 18 лют. 2011 р., Київ / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Укр. акад. акмеол. наук / Ред.: В. О. Огнев'юк. – К., 2011. – 229 с. – укр.
2. Андріяко Т. Конкурентоспроможність як прояв акмеологічної культури особистості / Т. Андріяко. – Рідна школа. – № 10. – 2011. – С.64-67. – Бібліограф.: 12 назв. – укр.

3. Архипова С. П. Основи акмеології [Текст] : навч. посіб. / авт.-уклад. С. П. Архипова ; Черкаський національний ун-т ім. Б.Хмельницького. - 2-ге вид., випр. та доп. – Черкаси : ЧНУ ім. Б.Хмельницького, 2009. – 128 с.
4. Барабанова З. П. Развитие акмеологической культуры педагогов как условие освоения личностно ориентированного взаимодействия [Электронный ресурс] / З. П. Барабанова. – Режим доступа: http://www.intellectinvest.org.ua/ukr/school_akme_vestnik_akme_akme_3_2009_barabanova_razvitie_akmeolog_kulture/651-14. – Назва з екрана. – укр.
5. Барліт О. О. Аксиологічні засади ставлення школярів до природи у вітчизняній педагогічній теорії та практиці (кінець XIX – початок XX століття): автореф. дис... канд. пед. наук / О. О. Барліт; Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. В.Винниченка – Кіровоград, 2009. – 20 с. – укр.
6. Бех І. До питання технологій акмепедагогіки / І. Бех // Педагогічний пошук. – 2011. – № 1. – С. 47-49. – укр.
7. Бельчева Т. Ф. Акмеологічні основи управління формуванням педагогічного професіоналізму студентів магістратури / Бельчева Т. Ф., Бельчев П. В. // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогіка. – 2012. – № 9. – С. 30-40. – укр.
8. Богосвятська А. Акмеологія: вищий ступінь індивідуального розвитку [Текст] / А. Богосвятська // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України : наук.-метод. журн. – 2013. – № 3. – С. 14-19. – Бібліогр.: 15 назв.
9. Бондаренко Л. Акмеологія та аксіологія – нові акценти в інноваційному освітньому просторі / Л. Бондаренко // Зб. наук. пр. Уман. держ. пед. ун-ту ім. П. Тичини. – 2010. – Ч. 1. – С. 27-33. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.
10. Бондаренко Л. Акмеологія та аксіологія – нові пріоритети освіти / Л. О. Бондаренко., О. Ф. Савін // Педагогічний вісник. – 2010. – № 2. – С. 22 – 24. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.
11. Вакуленко В. М. Акмеологічний підхід у теорії й практиці вищої педагогічної освіти України, Білорусі, Росії (порівняльний аналіз): автореф. дис... д-ра пед. наук / В. М. Вакуленко; Луган. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – Луганськ, 2008.– 44 с.– укр.
12. Вакуленко В. М. Розвиток теорії й практики вищої педагогічної освіти України, Росії, Білорусі на основі акмеологічного підходу : [монографія] / Вакуленко В. М. – Луганськ : Альма-матер, 2007 – 496 с.
13. Вакуленко В. М. Науковий світогляд у формуванні культури майбутнього вчителя / В М Вакуленко // Теоретичні питання культури, освіти та виховання : зб. наук. пр. / за заг. ред. М.Т Євтуха, укл О.В Михайличенко – К : КНЛУ, НМАУ, 2002 – Вип. 22. – С. 132 – 135.
14. Вакуленко В. М. Акмеологічні проблеми розвитку творчого потенціалу фахівця / В.М Вакуленко // Теоретичні питання культури, освіти та виховання : зб наук пр / за заг. Ред.. М. Б. Євтуха, укл. О. В. Михайличенко – К : КНЛУ, НМАУ, 2002 – Вип. 21. – С. 59 – 62.

15. Варфоломеева О. В. Акмеологический контекст изучения субъективной модели мира личности: зрелость психологической диады “реальность – виртуальность” / О. В. Варфоломеева // Наука і освіта. – 2007. – № 8-9. – С. 19-22. – Бібліогр.: 16 назв. – рус.
16. Вишнякова Н. В. Творческая зрелость личности и уровни достижения акме / Н. В. Вишнякова // Акмеология– 2000. Методические и методологические проблемы. – Вып. 5. – СПб. : Изд-во Санкт-Петербургская Акмеологическая Академия”, 2000. – С. 55-61.
17. Галус О. М. Загальнотеоретичні підходи до управління професійною підготовкою фахівців у ВНЗ / О. М. Галус // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2010. – N 54. – С. 37-41. – Бібліогр.: 5 назв. – укр.
18. Гладкова В. М. Акмеологічні аспекти підготовки майбутніх фахівців / В. М. Гладкова // Збірник наукових праць. – 2010. – N 2. – С. 144-147. – Бібліогр.: 6 назв. – укр.
19. Гладкова В. М. Акмесинергетичний підхід як методологія забезпечення якісної підготовки майбутніх менеджерів освіти / В. М. Гладкова // Наука і освіта. – 2011. – № 6. – С. 45-47. – Бібліогр.: 5 назв. – укр.
20. Гладкова В. М. Структурно-функціональна модель управління професійним акмесинергетичним самовдосконаленням менеджера навчального закладу / В. М. Гладкова // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки) – Бердянськ : БДПУ, 2012. – №3. – Бібліогр.: 8 назв. – 294 с.
21. Гречаник О. Реалізація педагогічних умов формування акмеологічної компетентності вчителя в системі післядипломної педагогічної освіти / О. Гречаник // Нова педагогічна думка. – № 1. – 2012. – С. 244-247. – Бібліогр. – 2 назви. – укр.
22. Гуляс І. А. Аксіопсихологічне проектування особистості в акмеологічному розвитку професіонала / І. А. Гуляс // Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України "Проблеми загальної та педагогічної психології" – 2011. – N 3. – С. 123-129. – Бібліогр.: 10 назв. – укр.
23. Даниленко Л. Інноваційні зміни в організації підвищення кваліфікації педагогічних працівників / Л. Даниленко // Післядиплом. освіта в Україні. – 2010. – N 1. – С. 15-19. – Бібліогр.: 4 назв. – укр.
24. Данилова Г. С. Акмеологические основы профессионально-личностного развития менеджера методической службы последипломного образования / Г. С. Данилова // – 12. Методологические и методические проблемы. Выпуск 18 / Под редакцией Н. В. Кузьминой. – СПб.: Изд-во НУ «Центр педагогических исследований», 2012. – 152 с.
25. Данилова Г. С. Методична акмеологія: стратегічний ресурс професійно-особистісного розвитку методиста системи післядипломної освіти / Г. С. Данилова // Освіта і управління. – 2012. – N 4. – С. 51-64. – Бібліогр.: 13 назв. – укр.
26. Данилова Г. С. Акмеологічна школа: нова якість освіти / Г. Данилова // Освіта і управління. – 2009 р. – N 2. – С. 96-108. – Бібліогр.: 22 назв. – укр.

- Деркач А. А. Акмеология в вопросах и ответах: учеб. пособ. /А. А. Деркач, Е. В. Селезнева. – М. : Издательство Московского психолого-социального института; Воронеж: Издательство НПО “МОДЭК”, 2007. – 248 с.
27. Данилова Г. С. Методична акмеологія: стратегічний ресурс професійно-особистісного розвитку методиста системи післядипломної освіти / Г. С. Данилова // Освіта і управління. – 2012. – № 4. – С. 51-64. – Бібліогр.: 13 назв. – укр.
28. Данилюк С. С. Формування професійної компетентності майбутніх філологів в аспекті акмеологічного підходу / С. С. Данилюк // Проблеми сучасної педагогічної освіти: Педагогіка і психологія: Збірник наукових праць, вип. 35.ч.1, 2012. – С.29-34. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.
29. Демінська Л. О. Аксіологічний підхід у педагогічному процесі [Електронний ресурс] / Л. О. Демінська // Слобожанський науково-спортивний вісник. –2010. – №14. –С.101-104. – Режим доступу до журн. : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Snsv/2010_4/10delapp.pdf. – Назва з екрана. – укр.
30. Демчик О. О. Компетентнісний підхід до модернізації професійної освіти / О. О. Демчук // Наука і освіта. – 2009. – № ½. – С. 46-57.– Бібліогр.: 4 назв. – укр.
31. Дубасенюк О. А. Професійна педагогічна освіта: акме-синергетичний підхід: монографія / О. А. Дубасенюк, О. Є. Антонова, О. С. Березюк, С. С. Вітвіцька, О. М. Власенко; ред.: О. А. Дубасенюк; Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. – Житомир, 2011. – 388 с.: рис. – укр.
32. Дубасенюк О. А. Фундаментальна акмеологія: засади вдосконалення професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів / О. А. Дубасенюк // Акмеологія в Україні: теорія і практика. – 2010. – № 1. – С. 18–26.
33. Дурнева Т. В. Аксіологічна компетентність керівника навчального закладу / Т. В. Дурнева // – Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки) – Бердянськ : БДПУ, 2012. – №3.– 294 с. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.
34. Єрмакова С. Концептуальні засади розробки моделі продуктивного моніторингу професійної підготовки майбутніх викладачів вищих технічних навчальних закладів / С. Єрмакова // Наука і освіта. – 2011. – № 8. – С. 52-56. – Бібліогр. – 2 назви. – укр.
35. Зажирко М. П. Глибиннопсихологічні передумови активізації процесу спілкування (акмеологічний підхід): Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.07 / М. П. Зажирко; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 1998. – 16 с. – укр. – рус.
36. Іваницький О. І. Акмеологічна підготовка майбутнього вчителя до застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі / О. І. Іваницький // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна, випуск 15. – 2009. – С.30-33. – Бібліогр.: 3 назв. – укр.

37. Кондрицька О. І. Аксиологічні орієнтири особистісно орієнтованої моделі виховання студентської молоді / О. І. Кондрицька // Наука і освіта. – 2008. – № 8-9. – С.159-163. – укр.
38. Коростылева Л. А. Психология самореализации личности: затруднения в профессиональной сфере / Л. А. Коростылева. – СПб. : Изд-во “Речь”, 2005. – 222 с.
39. Кремень В. Г. Філософія : Логос, Софія, Розум: Підруч. / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. – К. : Кн., 2007. – 432 с.
40. Кузьмина Н. В. Акмеология качества профессиональной деятельности специалиста: монография / Н. В. Кузьмина, С. Д. Пожарский, Л. Е. Паутова. – Санкт-Петербург – Коломна – Рязань, 2008. – 376 с.
41. Ліфінцев С. Акмеологічні детермінанти навчально-пізнавальної діяльності студентів / Сергій Ліфінцев // Рідна школа. – 2011р. – № 4-5. – С. 52-56. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.
42. Малахова О. Підвищення професійної компетентності управлінських кадрів на засадах акмеологічного підходу / О. Малахова // Рідна школа. – 2011. – № 4-5. – С. 52-56. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.
43. Мачинська Н. Деякі аспекти педагогічної акмеології / Мачинська Н. // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2011. – №3. – С.51-59. – Бібліогр.: 11 назв. – укр.
44. Мельничук І. М. Філософсько-методологічний аналіз аксиологічного підходу в системі вищої освіти / І. М. Мельничук // Педагогічні науки. – № 3. – 2012.– С. 18-27. Бібліогр.: 9 назв. – укр.
45. Михайлова А. Г. Формування акмеологічної позиції майбутніх інженерів в процесі фахової підготовки / А. Г. Михайлова // Післядипломна освіта в Україні. – 2010. – № 2 – 9-11. – Бібліогр.: 7 назв. – Мова: укр.
46. Наумець О. Педагогічна аксіологія на початку третього тисячоліття: пошуки, перспективи / Ольга Наумець // Наук. зап. Сер. Пед. науки / Кіровогр. держ. пед. ун-ту ім. В. Винниченка. – Кіровоград, 2003. – Вип. 49. – Ч. 1. – С. 66–70.
47. Ніколаєвська Р. С. Післядипломна освіта педагога в контексті акмеологічних ідей / Р. С. Ніколаєвська // Післядипломна освіта в Україні. – 2010. – № 2 – 9-11. – Бібліогр.: 7 назв. – Мова: укр.
48. Ніколаєску І. О. Аксиологічні особливості підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти / І. О. Ніколаєску // Педагогічний вісник. – 2012.– N 1. – С. 23-25.– укр.
49. Островерхова Н. Синергетичний підхід до аналізу якості уроку / Н. Островерхова // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2006. – № 2. – С. 90-95 – Бібліогр.: 16 назв. – укр.
50. Падалка О. І. Аксиологічні особливості підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти / О. І. Падалка // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. – 2011р.– № 45. – С. 54-57. – Бібліогр.: 10 назв. – укр.
51. Паламарчук Є. В. Творчість як епістема трансдисциплінарної акмеології / Є. В. Паламарчук, В. В. Мудраков // Педагогічний дискурс. – 2012. – № 11. –

- С. 219-224. – Бібліогр.: 13 назв. – укр.
52. Пальчевський С. С. Акмеологія : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Київ : Кондор, 2008. – 398 с.
53. Паращенко Л. Акмеологія та діяльнісний підхід як філософсько-методологічні засади модернізації шкільної освіти / Л. Паращенко // Освіта і упр. – 2010. – 13, N 2/3.– С. 22-28. – Бібліогр.: 5 назв. – укр.
54. Подолянюк Л. А. Аксіологічні параметри буття людини: контекст науки / Л. А. Подолянюк // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2011.– N 2. С. 9-14. – укр.
55. Попелюшко Р. Акмеологічний підхід як умова підвищення якості освіти / Р. Попелюшко // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2010.– N 3.– С. 60-68.– Бібліогр.: 7 назв. – укр.
56. Проценко О. Б. Акмеологічні засади формування професійної компетентності викладача вищого навчального закладу / О. Б. Проценко // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогіка. – N 6/ – 2011. – С. 295-303. – Бібліогр.: 12 назв. – укр.
57. Радул В. Соціальна зрілість як вершина акмеологічного розвитку особистості / В. Радул. // Рідна школа. – 2011. – № 3. – С. 15-19. – Бібліогр.: 21 назв. – укр.
58. Рибалко Л. С. Методолого-теоретичні засади професійно-педагогічної самореалізації майбутнього вчителя (акмеологічний аспект) : монографія / Л. С. Рибалко. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2007. – 443 с. – Бібліогр.: 10. – укр.
59. Рибалко Л. С. / Організація саморозкриття внутрішнього потенціалу майбутнього вчителя засобами акмеологічного тренінгу // Рідна школа. – 2011. – № 3. – С. 15-19. – Бібліогр.: 21 назв. – укр.
60. Сапіга Л. І. Школа прагне до Акме.../ Л. І. Сапіга, Ю. Ю. Пацук // Освіта : Всеукр. громад.-політич. тижневик. – 2010. – 10 берез. (№ 12). – С. 3.
61. Седіна І. Акмеологічний підхід до формування професійної компетентності викладача в умовах безперервної освіти / І. Седіна // Нова педагогічна думка. – №3. – 2012. – Бібліогр.: 5 назв. – укр.
62. Сіверс З. Феномен творчості як базова складова акмеологічного розвитку особистості // Освіта і управління. – 2008.– № 1. З. Сіверс. – С. 47-55. – Бібліограф.: 17 назв. – укр.
63. Сіліна Н. Модель розвитку професійної компетентності педагогів в акмеологічній школі / Н. Сіліна // Рідна школа. – 2011. – № 4 /5. – С.65-67. – Бібліогр.: 6 назв. – укр.
64. Сембрат А. Використання сучасних педагогічних технологій у процесі професійної підготовки майбутніх учителів: компаративний аналіз / А. Сембрат, Ю. Багно // Гуманітарний вісник. – 2012р.– № 24. – С. 335-341. – Бібліогр.: 7 назв. – укр.
65. Сергеева О. Науковий тезаурус проблеми освіти дорослих: теоретичний аналіз / О. Сергеева // Неперервна професійна освіта: теорія та практика. – 2011. – № 2. – С. 16-24. – Бібліогр.: 35 назв. – укр.

66. Сидоренко В. В. Акме-синергетичний підхід до підвищення кваліфікації вчителя української мови та літератури в системі неперервної педагогічної освіти / В. В. Сидоренко // Наукова скарбниця освіти Донеччини. – 2010. – № 2 (7). – укр.
67. Скотний В. Аксіологічні орієнтири особистості: суперечності плюралізму / В. Скотний // Молодь і ринок. – 2010 р. N 7-8. – С. 7-11. – укр.
68. Стрілько В. Аксіологічні інтереси і мотиви навчальної діяльності школярів / В. Стрілько // Освіта і управління. – 2009.– N 2. – С.114-119.– укр.
69. Суходольская-Кулешова Л. В. Акмеология эстетической культуры учителя как условие развития дидактической системы / Л. В. Суходольская-Кулешова // Педагогічна освіта. – 2012. – № 1. – С. 22-26. – рус.
70. Тіщенко О. Проблеми освіти в Україні: культурологічні й аксіологічні тенденції / О. Тіщенко // Витоки педагогічної майстерності. – 2012. – Випуск № 10. – С.291-295. – Бібліогр. : 10 назв. – укр.
71. Ткачова Н. О. Аксіологічні засади педагогічного процесу в сучасних загальноосвітніх навчальних закладах: Автореф. дис... д-ра пед. наук / Н. О. Ткачова ; Луган. нац. пед. ун-т ім. Т. Шевченка. – Луганськ, 2007.– 44 с.– укр.
72. Трифонова О. Синергетический подход к развитию мышления одаренных детей / О. Трифонова, М. Садовий // Педагогічні проблеми обдарованої особистості. – 2012. – № 4. – С. 45-49. – рус.
73. Федоров В.Д. Психолінгвістичний ракурс поняття акмеології / В. Д. Федоров // Акмеологія в Україні: теорія і практика. – 2010. – № 1. – С. 27–39.
74. Федоришин В. Акмеологічний аспект підготовки викладачів мистецьких дисциплін у контексті європейського освітнього простору / В. Федоришин // Молодь і ринок. – 2012р.– № 10. – С: 50-53. – Бібліогр.: 3 назв. – укр.
75. Хоружа Л. Аксіологічні засади освітології: держава, суспільство і особистість / Л. Хоружа // Неперервна професійна освіта: теорія та практика. – 2011. – N 1. – С. 80-84. – укр.
76. Хрипко С. А. Аксіологія освіти в сфері комунікативної культури: ціннісні акценти; комунікативні тенденції; дистанційний формат: навч.-метод. посіб. / Уклад.: С. А Хрипко; С. А Яценко. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2011. – 270 с. – Бібліогр.: 257 назв – укр.
77. Цветкова Г. Г. Проблема самовдосконалення викладача вищої школи: акмеологічний, системно-синергетичний, аксіологічний підходи / Цветкова Г. Г. Духовність особистості: методологія, теорія і практика: Збірник наукових праць. – Бібліогр.: 10 назв. – укр.
78. Шапаренко Х. А. Формування професійної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів на засадах акмеологічного підходу: автореф. дис... канд. пед. наук / Х. А. Шапаренко ; Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Х., 2008. – 20 с.– укр.
79. Шуляр В. Акмеологічні засади розвитку професійно-методичної компетентності вчителя-словесника в системі післядипломної освіти: теоретичний аспект / В. Шуляр // Післядиплом. освіта в Україні. – 2010. – № 2. – С. 91-93. – Бібліогр.: 15 назв. – укр.

80. Шаповалова В. А. Индивидуальная профессиональная успешность менеджеров энергетического комплекса Текст.: Автореф. дисс. канд. психол. наук / В.А. Шаповалова. Ростов н/Д, 2009.
81. Щербакова Т. Н. Акмеологическое развитие профессионала: Учебно-методическое пособие Текст. / Т. Н. Щербакова. Ростов-на-Дону: Изд-во РГУ, 2008. – рус.
82. Щербакова Т. Н. Акме: содержательные и операциональные характеристики»: Учебно-методическое пособие. Текст. /Т.Н. Щербакова. Ростов-на-Дону: Изд-во РРУ, 2008.